

ВПАЄМО У ЧАСНИКІВ ПРИДУЯТОГО ЛОВЛЕЙНОГО З'ЇЗДУ ФЕРМЕРІВ УКРАЇНИ!

ГАЗЕТА АСОЦІАЦІЇ ФЕРМЕРІВ ТА ПРИВАТНИХ ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я

26 лютого 2020 року • № 8 (139)

Рада не чує людей, Сказано! які працюють на землі

Заявив співвласник однієї з найбільших аграрних компаній в Україні «Нібулон» Олексій Вадатурський.

«Кожен власник землі має конституційне право нею розпоряджатися. Але я категорично проти таких методів, які впроваджуються зараз. Як можна відкривати ринок землі, без вирішення багатьох нагальних питань: коли в країні практично недієздатна судова система; коли відсутній реальний земельний кадастр; коли кожний власник землі не впевнений, що у нього ця земля якимось чином не відберуть, бо на ринку дуже багато шахраїв?», – зазначив він і додав, що наразі правоохоронна система не працює, трапляється дуже багато випадків рейдерських захоплень земель.

Вадатурський також підкреслив, що законодавча база не готується для відкриття ринку землі. «При депутатах попереднього скликання теж обговорювалося це питання, але тоді воно полягало лише в одному: знімати мораторій чи ні. Не йшлося про підготовку законодавчої бази, про проведення інвентаризації», – сказав він.

«Я пережив вже три реформи в аграрній галузі: починав працювати ще коли були колгоспи, після

цього стали КСП (колективне сільськогосподарське підприємство), які потім відійшли, натомість угоди почали укладати із власниками землі на прямих орендних відносинах. Наша компанія уклала такі договори оренди із 37,5 тис. людей», – зауважив Вадатурський.

Підприємець вважає: найперше – сьогодні необхідно захистити інвестора, який працює на землі, щоб у нього не відібрали цю землю. «Щоб не було так: укладаєш договір на 10 років, а людина приходить до закінчення строку і заявляє, що більше не хоче співпрацювати», – додав він.

Другий важливий момент, на думку Вадатурського, – це можливість підписання договорів на ринкових умовах і індексування орендної плати на 10-40 років. «І щоб у власника землі навіть була можливість отримати одразу, наперед, кошти за ці 10-40 років. За таких умов орендодавець міг би і придбати житло, і за необхідності, вилікуватись, і купити квартири дітям, оплатити їхнє навчання – все що завгодно, вирішити свої проблеми. А акт про користування землею міг би залишитися у спадщину дітям. Це нормальний вихід із ситуації», – пояснив свою позицію підприємець.

НАПРИКІНЦІ лютого стан озимих заовільний. Але в центральних та північних областях зберігається ризик весняної посухи
Через низьку кількість опадів, яка при багаторічній нормі за листопад-січень в 132 мм фактично становила 74 мм, все ще великий ризик весняної посухи. Про це інформує Гідрометцентр України. Через глобальне потепління погодні умови в Україні стають все більш нервовими. При нормі -3°C маємо $+2^{\circ}\text{C}$, це означає, що метеорологічної зими в цьому році в Україні не було, – йдеться в повідомленні.
«Враховуючи можливі погодні перспективи (згідно з багаторічними спостереженнями, попереду ще 2-3 різні за тривалістю періоду зниження температурних показників», – сказано в огляді НААН.

Антирейдер

Як пряма дорога стала кривою

Микола НЕЧИПОРЕНКО

У НЕДАВНІ лютеві дні цього року у селі Промінь Криничанського району СТОВ «Агрофірма «Агросвіт» мала відзначати 19-ліття свого існування. Але святкові заходи не відбулися. Неначе і не було настільки тривалого періоду, протягом якого у туєшніх селян складалися, як вони самі кажуть, прийнятні, навіть людські з господарством стосунки. З боку самої агрофірми ставлення було таким, яке влаштувало селян. У першу чергу тих власників земельних паїв, які передали їх в оренду фірмі. Але не тільки їх. Люди були задоволені засновником фірми Юрієм Головіним і тому, що у товаристві (а воно займалося не лиш виробництвом зернових та технічних культур, а й розведенням свиней та худоби, включаючи навіть «екзотичних» буйволів, а також і прісноводним рибицтвом та мало млин і крупорушку) на постійних робочих місцях працювало близько ста мешканців Променя і сусідніх сіл. Це сьогодні рідкісне, погодьтеся, явище.

Однак на даний момент від учорашньої «ідилії» і сліди пропали. Тут зараз, навпаки, барикада чи лінія протистояння, яку селяни, котрі по один бік неї, воліють перетворити на лінію розмежування. По другий бік, як легко здогадатися, агрофірма «Агросвіт», котра раптом заспівала зовсім іншої пісні. Хоч що сталося це несподівано, сказати й не можна. Більше того – з середини минулого року у село, як з гори, звалилося-нагрянуло лихо, котре відразу усе перевернуло тут з ніг на голову.

Якщо й не гірше: в гарячу пору, коли надійшов час збирати вирощене, господарство зупинилося. Воно зі своїми полями, фермами і тракторами та комбайнами, з усім рухомим і нерухомим, також перехідним і неперехідним майном попало в полон озброєних до зубів і вишколених бійців «невідомого походження». Відбулося класичне рейдерське захоплення СТОВ «Агрофірма «Агросвіт». Оскільки проходом залетіли «як з-за рогу», перелякали народ в смерть, усе арештували, а роботу повністю заблокували й паралізували, немов туто

перев'язали, поставивши всюди свою охорону, яка почала тут днювати й ночувати». Сайт соціальних мереж «Верховенство права» далі писав так тоді: «Селяни розповідають, що ось уже два місяці підприємство перебуває у стані «заморозки». Урожай, який встигли зібрати, гниє і пріє, пропадає на складі, бо обробляти його ніхто не дає. Техніка стоїть опломбована. Тому продовжувати роботи на полях теж немає змоги. Урожай, який не встигли скосяти, сіплеться і гине. І найдивовижніше: куди й до кого селяни не стукануть та не грюкають, волаючи про допомогу і захист, «од молданина до фіна... на всіх языках, писав Тарас Шевченко, все мовчить».

Сьогодні ж у Промені розповідають, що люди були на боці засновника агрофірми «Агросвіт» Юрія Головіна. Воювали за його інтереси. Однак сили виявилися не рівними – в чому, забігаючи наперед, кажуть тепер селяни, і вони переконалися на власній шкірі – і Юрій Вікторович здався. У фірмі з'явилися нові господарі. Перереєстрували фірму в підприємство, призначили спочатку одного директором, потім другого, нарешті й третього – Дмитра Гулецького. Цей третій врешті-решт і вніс «ясність». Запевнив, ніби відбулося все в рамках закону, за рішенням судів і не тільки їх. Комар, коротше, носа тепер не підточить. А все тому, що агрофірма «Агросвіт» ніби в бор-

гах, як в шовках. Боржник якщо не з головою, то по вуха. І тепер агропідприємство «Агросвіт», яке створено навзаєм і яке мав честь очолити він, пан Гулецький, викупило борги попереднього «Агросвіту». З усіма наслідками, які з цього, мовляв, випливають. Отож любіть нас і жалуйте!

Але любові селян до нових власників господарства не виїшло. І не тому зовсім, що люди продовжували симпатизувати ще Юрію Головіну. Навпаки, на Головіна трохи несподівано з'явилася у селян образа. Більше трьох сотень приватних землевласників у селах Промінської сільради у різні роки передали свої земельні паї в оренду АФ «Агросвіт». Як відомо і практикується повсюдно та передбачається умовами договорів оренди, земельний податок на ділянки орендодавців сплачує орендар – у даному випадку АФ «Агросвіт». А тут раптом виявилося, що за 2018-2019 роки податки сплачені «настільки частково, що, швидше, зовсім не сплаченими лишилися». А збагнувши, що з господарством коїться «щось неладне з розряду шахрайства». Податкова розіслала мерщій власникам паїв повідомлення про... їхню заборгованість. Яку необхідно тепер селянам... самотійно і негайно гасити – уявляєте «сюрприз»?

І все ж таки у першу чергу одразу, і доволі принципово, місцевий народ посварився з новим АП

«Агросвіт». Оскільки новоявлений на чолі з Дмитром Гулецьким почав демонструвати інше ставлення до місцевого населення. А до власників земельних паїв, права на оренду яких він наче ж як успадкував від попереднього «Агросвіту», так і особливо по-іншому. Було видно, як на долоні, каже зокрема власниця одного з таких паїв Тетяна Персіанова, що «ці нові не звикли переобтяжувати себе бажаними для людей умовами співпраці, тим паче, радитися і домовлятися, враховувати потреби селян». Натомість аж бігом заходилися диктувати свої умови і вимоги. Правити взялися круто, на людей незважаючи – «наче нас тут й немає або перед ними ми геть безправні». Натомість, що хочуть чи не хочуть люди, а договори оренди доведеться переглядати і переоформляти, не стали однак пояснювати, «як же це буде по-новому і по-їхньому, а ось готувати під озиму і в зиму поля випнали усто техніку», як розповідає все та ж Персіанова.

– А ми й виїшли гуртом наперед, не пустили трактори, – продовжує Тетяна Вікторівна. – Не гоніть, хлопці, коней, земля тут у приватній власності наразі понад двохсот чоловік, то поки не знайдете спільної і прозорої мови з народом, не варто бігти попереду нашої волі.

Продовження - стор. 2

Виклики часу Лоно нашої землі

Природні ресурси мають властивість спустошуватися. За останні сто років кількість гумусу в наших найкращих у світі чорноземах зменшилась вдвічі. Україна, яка ще у 50-их-70-их роках була експортером природного газу, наприкінці 90-их – в 2000-их стала чи не найбільшим в Європі імпортером.

Вершки ж у країні злизують жирні коти. І все більше і більше, а природних запасів все менше і менше.

Читайте - стор. 5

Микола НЕЧИПОРЕНКО

Продовження. Початок - стор. 1

ПЕВНО, доповнює зі свого боку інший власник земельного паю Руслан Калашнюк, теперішній владі «Агросвіту» раніше не доводилося наражатися на твердий характер селянських мас. Бо явно своїм вухам і очам спочатку не вірила, що «треба вступати з нами у перемовини». І «ніякого іншого варіанту бути не може». У Промені і сусідніх селах народ не з того, який гнеться й кориться кожному, хто його намагається або надурити, або й взагалі всерйоз не сприймати. То тільки тепер люди й почули, що новий «Агросвіт» візьме паї в оренду «не на роки, а на десятиліття, ще й з правами без згоди пайовиків передавати їх в суборенду або при потребі

жаві та численним кредиторам, ми, селяни, вважаємо, заявили 120 власників паїв, «це прямою загрозою нашого матеріального благополуччя, забезпечити яке ми зможемо і самотужки». На що все той же Дмитро Гулецький розгнівано парировував, як відрізав, що і вони «прибули сюди заробляти, а для цього їм також потрібна земля». Отож якіє, уявіть собі, ніби може бути припинення договорів оренди?!

Протистояння та й протигорство не забарилися і таким чином сягнули критичної мети відмежуватися, як витлумачили це селяни. Виходячи з того, що вони раз і назавжди відмежовуються і відриваються від тепер АП «Агросвіт». Шляхом дострокового розірвання договорів оренди і скасування їх реєстрації. Серед підстав домагатися цього люди вписали і те, що «будь-які зміни в умовах договорів, особливо щодо

також входять у коло інтересів Астіона та його тестя Михайла Кошляка.

А як повідомляла «Люстраційно-антикорупційна Рада Придніпров'я», суддя Жовтневого районного суду м. Дніпра Сергій Мельниченко «видалив 432 документа з карної справи про банду Кошляка-Астіона, аби не виносити її організаторам сурового й справедливого вироку» - і цього факту ніхто досі не спростовував, але й ніхто йому належної оцінки не робив і не робить. Та що казати, якщо про подвиги «цієї солодкої парочки» буквально після обрання Президентом доповідали й Володимир Зеленському, котрий встиг потім же Віталія Глуховецького на посаді голови обласного Головуправління Національної поліції запитати, «чи ж покарані уже винні»? На що Глуховецький не знайшов нічого іншого, як висловитися «ні так, ні ні». Сказав, наче «обставини

якщо в них були винятково рядові депутати сільради, та ще й не члені земельної комісії або комісії з аграрних питань. І вже суперечки на рівні пристрасних диспутів викликали Акти обстежень, здійснені фізичними особами-сусідами потерпілих власників присадибних городів...

З горем пополам людям вдалося залагодити усі явно штучні перепони, і судові засідання почалися. На даний час двома суддями - так розпорядився електронний розподіл справ у райсуді - винесено 76 ухвал. Як гадаєте, вони на користь людей? Та ні ж, звичайно. Якщо в Радянському Союзі суд був ніби найбільш гуманним у всьому світі, то нинішній в нинішній Україні поза всяким сумнівом найбільш антилюдяним, бо і з близька та впритул не хоче бачити і чути вимог селянського люду. Якщо у цивілізованому світі тобто Феміда сліпа, щоб без різниці,

мість «мовчки мусять ковтати усе, що їм велить ставленики Василя Астіона і його оточення». Оскільки народ у Промені з такою перспективою рішуче налаштований розминутися десятою дорогою, юристи обласної фермерської Асоціації взяли довести справи до логічного кінця. І уявіть собі, що й на десятій дорозі прогнозують далеко не прямий, а викривлений курс до перемоги.

Зрозуміло, Господарський суд у даному випадку, каже Євген Падашуля, не зможе білими нитками пришити до майнових розбірок ніби збанкрутілого господарства з його, уважайте, «спадкоємцем» заяви людей про припинення договорів оренди земельних ділянок. Відтак верне позови назад у Кринички. Однак сподіватися, продовжує Євген Григорович, наче місцевий суд після цього «приїде в себе» і згадає про діючі закони, не доводиться. Вигадає ще якусь при-

Як пряма дорога стала кривою

будувати на них свої господарські об'єкти та інші необхідні на їх розсуд споруди».

І для нас стало ясно, мов розвиднилося, - підводить ризику Руслан Калашнюк, - що ці хлопці прийшли з намірами у перспективі точнісінько так по-рейдерськи захопити і наші землі. Ми й опам'яталися, схаменулися не встигнемо, як була вона наша, а стане їхньою...

Селяни в штики сприйняли такі умови. Завирували, з гнівом та надіями затіяли свої дискусії на теми, як же бути далі, на що орієнтуватися? А треба знати, що у Променевій сільраді ще в попередні роки майже сто власників земельних паїв виїхали «на свої хліба». Отож ще раніше забрали ділянки з оренди і стали або одноосібниками, або засновниками селянських і сімейних господарств. З одного боку на це людей, може, спонукала однаке відсутність достатньої кількості робочих місць у селах, де вони жили і живуть. Тим паче, відсутність вибору на всякі і різні смаки, потреби і здібності та спеціалізації. А, з другого, прийшло усвідомлення, як пояснює все той же Руслан Калашнюк, що, самостійно працюючи на землі, ретельно й сумлінно, ясна річ, можна, гей, пристойно заробляти та гідно забезпечувати себе і свої сім'ї. І це правда, що зараз тут мало не сто одноосібників на практиці і в приклад усім землякам показують-демонструють, що одноосібництво чи й будь-який присадибний і аграрний бізнес «випідний і надійний, не страшний, якщо його не боїться».

Чимало наших односельчан, - каже насамкінець Руслан Русланович, - ще вагаються, не ризикують. Немало серед власників земельних паїв і людей похилого віку, яким не по силах уже порати не мало і не багато - по шість гектарів, а діти та онуки роз'їхалися та розбіглися й поза кордонах. Однак ж рівно 120 чоловік-власників пайових наділів свідомо зважилися розривати договори оренди, які уклали ще з «Агрофірмою «Агросвіт». Все. Досит! Будемо господарювати поодиночці, сім'ями, родинами, гуртами - тільки не віддавати землю наразі у загребущі руки й пазури майбутніх, якщо уже й не сьогоднішніх поміщиків. Отакіх, які силою захопили й наше господарство - хіба ні?

Новий «Агросвіт» на такий «розворот» подій і не думав погоджуватися. Звідси й виник «системний» конфлікт між селянами і новими «ефективними» господарями, які неждано і явно силоміць їм звалилися на голову. Оскільки торік і з платою за оренду паїв стався «збій», а СТОВ АФ «Агросвіт» припиняє діяльність, заборгувавши мільйони і дер-

покладання обов'язку сплати земельних податків на самих орендодавців, регулюються додатковими угодами, але жодного попередження, жодної конкретної пропозиції на цей рахунок від орендаря не надходило». Уже елементарне не виконання умов договорів. Як минулого року орендар відмовився також і обробляти - «орати в зиму і культивувати навесні» - присадибні ділянки селян, чії земельні паї він орендує. Хіба не підстава теж припинити договірно-орендні стосунки? А тепер свою ложку дьогтю підлив ще й уже перерестрований в агропідприємстві новий «Агросвіт». Позаяк «врегулювання даного конфлікту мирним шляхом не можливе, тому що з його боку чиняться неправомірні дії, як то залякування пайовиків та їх відкритий шантаж, і все це з метою заключення договорів оренди винятково на умовах нового товариства АП «Агросвіт».

Коротше кажучи, ситуація звелася до того, що тільки через суд селянам домагатися свого - ні на які інші «мирні» варіанти згоди вони не змогли дочекатися. Зате тут на самих селян і чекав ще один несподіваний «сюрприз», який залишив їх наодинці з пихатими новими власниками «Агросвіту». Ви, може, і не повірите, але жоден адвокат не погодився ні надавати юридичні послуги, ні супроводжувати позови промісних пайовиків та захищати їх в судах. Звернулися селяни до одного - відмовився, звернулися до другого - те ж саме. Звернулися до третього - ні, до четвертого - також ні. Усі з переляку махали руками і в один голос ще й ображалися. Чи знаєте, запитували, з ким ви провокуєте нас зв'язуватися? Та нам, казали далі, боїтися після цього не лише за себе і своє життя, але й за сім'ї свої та життя рідних і близьких! А в нас же і діти, за їх благополуччя теж доводиться думати...

Ви зрозуміли, звичайно: у Промені селяни, не відаючи спершу цього, повстали проти земельного хизака, як його поза очі називають уже. Котрий чи не в масштабах усієї нашої області захопився таким «бізнесом», як захоплення земель сільгосппризначення, і йому всі закони, як море, по коліна. Служителі правоохоронних органів та судочинці чи не усі на побійеньках у нього як вірні прислужники, готові виправдовувати геть усі «їх персони», м'яко кажучи, заблаганки і витівки. Мова йде про Василя Астіона - героя, до речі, недавньої публікації «Перемога» і перемога зазнають поразок», котра була вміщена у «Фермері Придніпров'я» 15 січня ц. р. Непрошені для жителів криничанських Променя структури

цієї історії ще з'ясовуються». Глуховецький на чолі дніпропетровської поліції уже нема, а обставини щодо за всіма ознаками рейдерських злочинів «банди Кошляка-Астіона» все ще з'ясовують і ніяк з'ясувати не можуть. Фактично ось з ким «недоторканим» хай і «заочно», однак довелось схрестити шпаци власникам земельних паїв Промінської сільради.

Тому не треба вже й пояснювати, чому на їхню долю випало настільки багачко митарств, перепон та вставлених у колеса палиць, що з одного боку всього цього вистачило б на грубузну детективну епопею про відверте й нахабне знуцання над людьми. А, з другого, треба дивуватися і захоплюватися, що у селян вистачає терпіння і не кінчається «азарт» не здаватися і боротися до кінця - яким, як вони кажуть, він не буде. Так і не знайшовши адвокатів, селяни не вагаючись у біжинулися самотужки, мов у рукопашну сутичку, як висловлюються знайомі уже нам Руслан Калашнюк і Тетяна Персіанова. Вони і очолили ініціативну групу, яка в першу чергу і прийняла на себе весь вогонь «противної сторони». Скажімо, судді Борис Цаберябий та Валентина Берелет затребували від усіх позивачів довідки Державної податкової служби про те, що ще АФ «Агросвіт» не заплатила за них земельні податки (за два останні роки), а «правонаступник» АП «Агросвіт» тепер відмовляється це зробити. І що тільки через це податкова дійсно зажадала сплатити належні суми самим власникам паїв. То знаєте, скільки часу селян, як то кажуть, водили за носи та ганяли з інстанції в інстанцію, знаходячи різні причини, з яких ніби не можуть надати таких довідок? Рівно півроку тривала ця підступна гра-тяганина. А все для того зволікали, що надіялися, що люди врешті втратять будь-яку твердість та наполегливість і спересерда кинуть свою затію. Здалися лише після того, і то не в Криничках, а у місті Кам'янському, де міститься головний офіс місцевої податкової служби, як люди прямо заявили, що на танку прибути вони, звісно, не зможуть, а ось з вилами, якщо їх доведуть і допечуть, завітати навіть уже готові.

Так судді, ніби з запізненням спохватившись, зажадали доказів і з того приводу, що «вимоги пункту 9-го договорів оренди стосовно оранки та іншої обробки присадибних ділянок орендодавців до 0,5 га площею здійснюються за рахунок орендаря», також два роки поспіль не виконуються. Після чого на цей раз двомісячну затіяли дискусію, повноважними чи ні визнавати комісії, які проводили обстеження справді необроблених присадибних ділянок,

багатих чи знедолених, судити як рівних перед законами, то українська Феміда нині сліпа й глуха тільки по відношенню до принижених і скривджених нахабами й багатіями.

Коротше, у Криничанському райсуді придумали «р'ятивний» хід. Справа у тім, що в обласному Господарському суді наразі триває процес за позовом новоявленого агропідприємства «Агросвіт» до приборканої ним колишньої агрофірми «Агросвіт». Предмет спору майновий, як неважко здогадатися. До якого селяни зі своїми паями і зневаженими договорами їх оренди ну ніякого відношення не мають. Це все одно, даруйте, що прийшли кобилі хвіст. Якщо не гірше - лише на хвору голову можна натягнути. Однак ось ухвала, винесена за позовом одного з принципалів бунтівників Миколи Гаркуші, і у ній читаємо: «До судового розгляду спір між сторонами не врегульований. Але 4 січня (!) 2020 року від розпорядника майна СТОВ «Агрофірма «Агросвіт» арбітражного керуючого В.В. Лукашук надійшло клопотання, згідно якого заявник просить направити до Господарського суду цивільне провадження за заявою Гаркуші Миколи Миколайовича до тієї ж агрофірми «Агросвіт» про дострокове припинення договору оренди землі шляхом його розірвання». І районний суд, не інакше, як вигукнувши «Єврика!», погодився. Не інакше, як і пішов на зовір з ліквідаторами одного «Агросвіту» і засновниками нового. Або й сам підказав «шпаринку» для подальшого затягування «врегулювання спору».

Як ні на крихту не сумнівається юридична служба обласної Асоціації фермерів, криничанський райсуд навмисне і свідомо сплутав Божий дар з яченею. І що «замовників» й поготів навряд чи випадково плутають. Схоже на те, каже адвокат Євген Падашуля, що новоявлені власники «Агросвіту» інакше уже й не мислять, як ніби земельні паї понад двох сотень селян не селянам, а їм належать. Себто що селянам на свій розсуд своєю ж приватною землею розпоряджатися зась, нато-

чину, аби відмовити позивачам - ось побачите.

-То я веду до того, - підводить ризику адвокат обласної фермерської Асоціації Євген Падашуля, - що тільки в апеляційній інстанції зможемо випроти ситуацію для селян...

Уявляєте, до чого ми з вами дожилися? Наперед відомо, хто зумисне, не лякаючись аніякого покарання, однак продовжуватиме топтати народ. Навіть відаючи, що Апеляційний суд на таке вже не піде. Зате ж завдання не дати селянам цієї весни встигнути вийти на власні - приватні! - земельні наділи господарювати одноосібно буде виконано. Що заростуть бур'янами в такому разі понад 720 гектарів, це прислужникам земельним баронам байдує. Тим паче, що нададуть цим баронам ще й шанси неправдами переломити народ через коліна і здатися їм на поталу. Хоч у Промені продовжують непохитно стояти, як вкопані чи й кам'яні скелі, і кажуть, що нічого у нечесвиць та негідників не вийде. А ось ми, мовляв, вийдемо в одноосібники.

Тут треба знати, що Промінь - село молоде, виникло лише у 1925-му минулого століття. Його населяють нині нащадки тих, хто майже сто літ тому сім'ями виходили на свій хутір. Щоб порати тут власні земельні наділи, якими опашливила тоді їх - як виявилось згодом, тимчасово - Радянська влада. А що гарантує селянським дітям і онукам теперішня в незалежній Україні? Колись своє молоде село його засновники Променем назвали і не випадково, і з великою надією на своє благополуччя. Справа у тім, що дорога, котра вела тоді звідси на Кринички, була пряма і рівна, як струна. І як промінь світла, який ніде й трішки не звертає убік і не викривляв свій курс. Зараз же його тут наперекір народу вигинають з усіх сил. І якщо цього теперішня влада зовсім не «слуг народу», а прислужників земельних олігархів не розуміє, не усвідомлює і не спішить на виручку селянам, значить селянам з нею уже зараз не по дорозі - згодні?! ■

Бійки з правоохоронцями, кидання каміння, матюччя, палаючі шини - такі телекадри розлетілися по всьому світу з Нових Санжар, коли поверталися наші співвітчизники з Китаю, де лютує коронавірус. Під час сутичок протестувальників з поліцією щодо розміщення на обсервацію наших громадян силовики затримали 24 учасники акції. Як повідомив глава Нацполіції Ігор Клименко під час брифінгу Оперативного штабу, «на фініші були створені несанкціоновані барикади. Вони розвели багаття, які мали на меті не допустити працівників поліції і автобуси з людьми до санаторію. Згодом агресія стала відкритою, почали кидати каміння і все, що попадалося під руку. Поліція та Нацгвардія вжили всіх заходів, аби попередити, а потім припинити масові заворушення. У сутичках постраждали 9 правоохоронців».

Що ж сталося? Чому наші, такі мирні полтавці, ніби озвіріли? Адже повертаються з Китаю й інші громадяни у свої країни, але такого «теплого» прийому ніде не зустрічають, все проходить продумано, злагоджено, із розумінням ситуації. Що ж так підіграло, хто і навіщо так залякав тернополян, львів'ян, полтавців та й усіх українців тим, що привезуть хворих на китайський коронавірус земляків, а інфекція з великим відсотком смертності швидко розповсюдиться по Україні? Кому треба було показати нас на весь світ майже дикунами? Всі телеканали показували 20 лютого, у День пам'яті Героїв Небесної Сотні, не Київ і учасників Майдану, а Нові Санжари. Російське ТБ аж захлинулося від злорадної втіхи. Ось, мовляв, дивіться, який він, народ український! Та це ж ні на що не спроможні дикі племена, котрі це треба вчити людяності, організовувати їх, скеровувати.

Щогляд

Петро ЛУК'ЯНЕНКО

Люди не просто так вийшли на вулицю

Так, можна засуджувати дії протестувальників, але чому такою неадекватною була їхня реакція? Одна з учасниць акції відверто зізналася:

- Ми боїмося! Читаючи щодня новини з Китаю, я і подумати не могла, що це може торкнутись наших малюсінких курортних Санжар. По-перше, до вчорашнього дня ми не знали про те, що евакуйованих розмістять тут. НАС НІХТО НЕ ПОПЕРЕДЖАВ! Люди просто необізнані й не знають, чого нам чекати. АЛЕ ЦЕ НЕ ЛОТЕРЕЯ, РИЗИКУВАТИ НЕ МОЖНА! Ми знаємо умови нашого санаторію. Повірте, люди бояться за свою безпеку та безпеку дітей! Нам повинні були розказати, як уберегти своє здоров'я та навчити профілактиці. Медицина в Санжарах? Тут бракує слів... Люди панікують через незнання! Що робити, коли проявляться симптоми? Куди йти? ЧОМУ НАС НЕ ПРОІНФОРМУВАЛИ? Зрозумійте, ми не егоїсти. Але це повністю вина влади. Ми за мир та БЕЗПЕКУ!

Про ряд цікавих складових, що призвів до новосанжарської паніки. Зокрема, у МОЗ секретність навколо місця розміщення 73 евакуйованих з Уханю людей пояснює «бажанням уникнути паніки!». Однак їй це не завадило: чутки про намір розмістити людей в санаторії на Тернопільщині миттєво спровокували протести. Схожа реакція - і в інших містах. Чомусь саме вранці 20 лютого, у день наймасовіших розстрілів на Майдані Незалежності під час Революції Гідності, Державна служба з надзвичайних ситуацій повідомила, що евакуйованих з Китаю громадян України доправлять до санаторію в Нових Санжарах. Це було перше офіційне владне - як обухом по голові - повідомлення про місце обсервації, але неформально чутки про нього поширилися ще напередодні, і реакція не забарилася.

Медіаекспертка Ірина Земляна родом із Нових Санжар, там же мешкають її батьки. 19 лютого вона оприлюднила фото повідомлень, якими обмінюються мешканці селища, із закликком завадити розміщення евакуйованих у місцевому санаторії. Повідомлення роздавали біля церкви Московського патріархату. А журналіст Денис Казанський повідомив, що першим у соцмережі написав про розміщення евакуйованих з Уханя українців у санаторії в Нових Санжарах Сергій Череди́ченко - член Соцпартії, яку

Нові Санжари - запланована провокація?

очолює скандальний Ілля Кива. Його пост вийшов раніше офіційного повідомлення влади і розлетівся по мережі. Зауважте, не від офіційної влади першим вийшло повідомлення з роз'ясненнями, інструктажами, попередженнями місцевому населенню, а із соцмереж.

На думку Ірини Земляної, «люди бояться того, чого не знають. Зараз в Нових Санжарах, де живуть мої батьки - паніка. Бо хтось комусь сказав, що в санаторії «Нові Санжари», начебто привезуть евакуйованих українців з Уханю. Звичайно, повна секретність. Але! Кум, брат, сват, син маминої подруги і двоюрідний брат третього чоловіка батькової сестри знають. І як наслідок, в Санжарах паніка, повна готовність «не допустити» і стихійний мітинг під санаторієм. Комунікаційний провал влади. Чому б не пояснити, як здійснювався відбір місць для карантину, яких заходів вжито, що робити мешканцям селища і т. п.? Це б зменшило напруту і не підсилювало паніку».

Замість діалогу - дубина

Цікавою є і думка одного з лікарів «первинки» сусіднього з Новосанжарщиною краю, котрий вважає протестні події в Нових Санжарах спланованою акцією діючої влади, бо:

а) вона умисно затягувала вивезення громадян України з Китаю;

б) акція в Санжарах повинна показати, що в нас немає гідності в річницю Революції Гідності, щоб медійні особи на кшталт лікаря Комаровського мали змогу обливати брудом громадян України;

в) цей протест потрібен для закриття медійного простору для запитань - а що зроблено для розкриття злочинів Май-

дану? Відповісти немає чого, це одна з багатьох невиконаних обіцянок президента;

г) за два тижні влада для боротьби з надзвичайно небезпечною хворобою не залучила ДСНС та МО, в яких є декілька мобільних госпіталів, котрі можна розмістити на одному з військових полігонів, подалі від населених пунктів;

д) коли мені кажуть про майже здорових та не хворих українців, доставлених з Китаю, то якого біса в Борисполі на летовищі стояли люди в повних протичумних костюмах? Це повна непрофесійність та некомпетентність влади.

Певно ж, найбільше оливи до огню додав і президент В. Зеленський. Напередодні прильоту українців він насварив політиків, що роздмухують ситуацію навколо коронавірусу, і пригрозив їм «привезти у домішку в Конче-Заспу українців з Китаю особисто». Ну і вишенька на торті: бе-те-ери та нацгвардійці, яких ніколи раніше в такій кількості новосанжарці у себе не бачили. Що мали подумати всі громадяни України в цій ситуації, зокрема й полтавці? По перше, влада щось утаємничує, а за аналогією з Чорнобилем всі знають: раз інформацію влада приховує, значить таїть щось не добре і загрозливе. По друге, людьми з Китаю ніби біологічною зброєю лякає політиків сам президент, то як тут не злякатися простим українцям?! Підґрунтя для паніки готове.

Своїми роздумами з приводу новосанжарських подій в телеєфірі «Еспресо» поділився експерт Віталій Портников. За його словами, обіцянка Зеленського поселити евакуйованих із епіцентру спалаху коронавірусу у Китаї українців на дачах чиновників, була неприпусти-

мою: «у нас виходить президент на прес-конференцію, яка мала бути присвячена загостренню на Донбасі, нападу російських військ. Але він чомусь говорить на цьому брифінгу про коронавірус, і каже, що чиновники не можуть вивезти людей. І якщо вони їх не вивезуть, він поселить евакуйованих на їхніх дачах у Конча-Заспі! Тобто, він їх лякає людьми, які можуть бути нічим не хворі. Президент оголошує на всю країну людей, яких вивозять з Китаю, біологічною зброєю проти своїх політичних опонентів». На думку Віталія Портникова, Зеленському час зрозуміти, що гра в «Кварталі 95» закінчилася, принаймні, на час президентства:

- Може йому смішно, але це не «Квартал 95». Це життя людей. Потім підеш у відставку, будеш собі грати досхочу. Але зараз ти відповідаєш за життя людей. І за тих, кого евакуюєш, і за тих кого привозиш. Ні, він жартує й тепер, йому смішно.

«То не наші!»

заявив для ЗМІ середнього віку чоловік з Нових Санжар, - були там і наші, не заперечую, але щоб отак блокувати, битися з поліцією, шини понавозити, то хтось добре все організував...» Знову ж таки питання: хто і навіщо хоче заробити собі політичні дивіденди на горі людському? Адже депутати Новосанжарської селищної ради звернулися до президента В. Зеленського і попросили, аби евакуйованих із Китаю громадян не залишали на обсервацію у медичному закладі на території селища:

- Ми розуміємо, що повинна бути створена база для хворих на коронавірус чи тих, хто контактував із такими людьми, база, яка відповідає нормам протиепідемічного режиму

на рівні держави. Її в нашому районі немає. У Нових Санжарах лікарня не забезпечена необхідним обладнаннями та препаратами, не готова для надання повноцінної медичної допомоги для лікування хворих на коронавірус.

Депутати категорично проти, аби у медцентрі на двотижневому карантині перебували українці та іноземці із провінції Хубей. Вони стверджують,

що у медцентрі немає «ні ізоляторів, ні боксів, ні вентиляційної системи для ізоляції. Каналізаційна система під'єднана до централізованої каналізаційної системи селища, яка витікає на відкриті поля фільтрації в селі Зачепилівка!»

Звичайно, місцеві мешканці одразу дізналися про позицію своєї влади і те, що влада київська ігнорує її прохання. Це додатково обурило новосанжарців: їх не хочуть слухати, їх зневажають! То чого ж дивуватися на дії, ще й кимось підігріті алкоголем, у відповідь? Ось як коментує ситуацію голова Полтавської обласної АФПЗ Василь Бурлака:

- Чимало спілкувався з новосанжарськими фермерами, всі кажуть одне: ажіотаж розігнали не місцеві жителі - було чимало приїжджих. Додала жаху невідомість, завезення владою маси військ у невелике селище. Це умисна ганьба на весь світ, яка комусь вигідна. Думаймо - кому?

Дійсно шкода, що заручниками у даній ситуації стали звичайні люди і правоохоронці, які найбільше і постраждали. Дехто ще й перед законом відповідатиме. Хоча відповідальність мають нести наділені владою зе - чиновники, бо мали б продумувати свої дії і не провокувати людей. Мали обрати місце обсервації таким чином, щоб не збурювати суспільство, не давати приводів для кпинів усього світу над нашим стражденним українським людом. Чи в «Кварталі 95» цього не вчили? Знають лише, як над іншими насміхатися? То не в свої сани не сідай, а як сів, то злізь. Щоб і самому не страждати, і над народом не збиткуватися.

! Страх змушує людей міркувати

Арістотель

Винесена в заголовок давня народна мудрість постійно звучала різними словами на минулій обласній конференції Асоціації фермерів та приватних землевласників Дніпропетровської області 12 лютого. Лунала як єдина умова збереження традиційного, ще з трипільських часів, родинного господарювання на землі. І запорука збереження титульної нації на рідних українських теренах. На поважному зібранні пролунало і чимало слухних, критичних слів з приводу ще далеко не повного розуміння усіма хліборобами краю надзвичайності ситуації, в котрій опинилася Україна через військову агресію Росії та наймовірнішу, «турборежимну» покарпівську дій «зелених» слуг народу.

Але є примисли доповнення, про які не йшлося на конференції та в підсумковій статті минулого числа «Фермера Придніпров'я». Так, до Києва на численні акції протесту щодо закону про обіг земель № 2178-10 їздили переважно фермери Новомосковського, Павлоградського, Солонянського, Софіївського, Дніпровського районів, як і Мєжівського, Криничанського, Верхньодніпровського, Царичанського, Синельниківського, Петриківського, Томаківського, Магдалинівського тощо.

Тобто категорична позиція неприйняття двохсоттисячної, а згодом 10-тисячної «норми» гектарів землі в одні руки, без ніякісінких запобіжників для захисту місцевих хліборобів, уже висловлена фермерами більшістю районів нашого краю. Більше того, на староноворічких протестах 14 січня новообраний, замість призначеного очільником Мєжівської РДА Сергій Кутзюго, голова Мєжівської районної організації фермерів Петро Ляхович разом зі своїми земляками дали інтерв'ю телевізійникам. І уся Україна в живі очі бачила, що це саме фермери стоять під парламентом, бо горішня наша влада висловлювала плани з цього приводу. А криничанські хлібороби того ж дня під час перекриття київських вулиць «батукавали» молодих правоохоронців – хлопці, служіть закону, не виконуйте злочинні накази, не підіймайте руку на власний народ, який вас одягає й годув!

Микола ШАРІЙ

ЧИТАЄМО статтю 13 Основного Закону нашої держави: «Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності українського народу».

Тобто, за Конституцією, не тільки земля, але і все те, що в ній міститься, все, що в її материнському лоні, тобто надрах, належить всім нам, українцям.

Ця норма – просто пречудова, але... декларативна. У країнах, багатих на корисні копалини, як правило, діє справедливий розподіл природних багатств між своїм народом у вигляді відповідної ренти, якихось дивідендів чи соціальних пільг. Прикладом може слугувати Норвегія, де, скажімо, з національного фонду добробуту та зі спеціального нафтогазового фонду фінансується безкоштовна освіта, страхова медицина, догляд за дітьми, тож виходить, що за підсумками року кожен норвежець одержує значну матеріальну допомогу.

Та то ж Норвегія, скажете ви. Справді, запаси газу серед європейських країн найбільші саме у Норвегії – 1,78 трлн. кубів. А знаєте, хто на другому місці із запасами 1,1 трлн. кубів?... Наша ріднівка Україна-ненька (євразійська Росія не береться до уваги). Якщо не враховувати деякі переваги окремих територій від децентралізації, коли ренти надходження збільшилися, то пересічному українцю ось уже багато років від держави перепадає смачна дуля.

Бо наша влада у всі часи обслуговує тільки себе, як і нинішня Зе-команда, віддаючи привілеї олігархічним кланам та слугуючи винятково чистогану.

Тільки в центральній та північній Україні, зокрема в Чернігівській, Сумській, Полтавській, Харківській, Дніпропетровській областях - 76 родовищ.

Чи всім відомо, що до 1975 року Україна видобувала майже 70 млрд. кубів газу, а не ледь 13 мільярдів, як нині. Двадцять же мільярдів вважаються недосяжною висотою чи то пак - глибиною. Нафтогазовидобувна галузь України була найпотужнішою у колишньому Союзі. Саме завдяки їй, нашим співвітчизникам була підкорена Тюмень (це, до слова, факт для адептів «русского міра», які дорікають «етім хохлам» газом). Без українців, шановні кацапи, не було б у вас Тюмень!

Тут би принагідно самим собі дорікнути за марнотратність та безпечність. Наші можновладці вчас часів не надто переймалися збереженням національних природних ресурсів.

Тут мої думки переносяться майже на півстоліття тому у ті місяці моєї малої батьківщини, про котрі Леся Українка писала не інакше, як про Україну, що «українішої й нема». На правому березі мальовничого річки Псел, серед численних смарагдових пагорбів пройшли мої дитячі роки. Пригадую кінеш 60-их початок 70-их років: у долині за нашим селом стояли бурові установки. Нас, хлопчачів-школярів ніби магнітом вабила ця розвідка. А коли буриники поїхали, ми мерщій побігли туди, щоб дослідити місцину, мовляв, що ж вони там нарили. Та знайшли тільки чорні гранули, як потім нам сказали, гранули пороху. Ми були переконані, що треба було «цюсь» шукати не в долині, а за пагорбом - там їх неодмінно чекала б удача.

За той високий пагорб нас манила сама історія. Там були руїни господарських будівель, котрі в селі називали «комуную». Уже значно пізніше, здобувшись газетярський фак, я дізнався більше про це, так би мовити, поселення в селі. Коли завершувалась громадянська війна на теренах поваленої Російської імперії, у 20-их роках ХХ століття на цю місцину – землі банкіра Стефановича

Лоно нашої землі

приїхало багато сибірських-каторжників, переважно з українськими привізами, як от: Ковтуни, Бутенки, Ляхи...

Через певний час серед безлюдного степу виникло поселення – комуна «Червона левада». До сибір'яків приїхалися незалежні місцеві селяни. Власними руками по цеглиці вони встали будувати собі кращу долю. Згодом «Червона левада» мала все необхідне – велику їдальню, клуб, лазню, контору, житлові будинки. В обробітку у комунарів було 300 гектарів землі, коні, воли, необхідний реманент. У парку Стефановича тримали пасіку.

Звісно, во було спільним, але кожен зайнявся своєю справою. «Червона левада» стала ніби окремою міні-державою зі своїм колективно-добробільним ладом та внутрішньою, усталеною в побуті конституцією.

Вирощували добрі врожаї, тримали живність, зокрема, знаменне свинопоголів'я. Зарплатню не отримували, а жили з того, що самі виробляли. Та ще й частку віддавали, як тоді мовилися, на потреби робітничого класу.

Комуна досягла апогею свого розвитку: тут з'явилася власна МТС, млин потужністю 35 кіньських сил.

Старожили села згадують: «На території комуни було дуже чисто – все виметено, прибрано. Їздили тільки до рогулю. Тримали все – овець, кролів, волів, свиней, корів, птицю».

Комунари змістовно відпочивали, займалися спортом (турніри, гирі), ходили до бібліотеки, відвідували драмгурток. Гуляли в парку, а на видкідні обов'язковими були версії співів і танців.

У такому ось стані міні-цивілізація в степу існувала до 1932 року. Першого удару по ній завдав руйнівний вал Голодомору. А потім «Червону леваду» приднали до місцевого колгоспу ім. Дзержинського.

Тут я мушу зробити певний відступ. Як відомо, історія комунаризації почалася на Півдні України зі створення добровільних сіл-співробітників. І ця ідея знайшла своїх послідовників по всьому світу.

Чому ж тоді з'явилася «Червона левада»? Останнім зблиском її існування стали післявоєнні роки, коли комунари встановили собі електрозапиту потужністю в 127В. (Слід зауважити, що в жодному місці не встановили с/світла ще не було). Але то, напевно, зазксравівся останній примічник надії. Повоєнене ліхольття подело комунарів на пошуки ліпшого життя. «Червона левада» щодалі порожніла і спустошувалася, надбана багатогорно працює розтягувалася по якихось закутках, поки лишилися самі руїни.

Чому ж так? Однозначної відповіді

немає. Тяжкими були тридцять та сорокові роки. Все «грало» на руйніційну квітучою «Червоної левади». Але, на мій погляд, міна уповільненої дії була закладена у відвертому протиріччї того надкладного часу. Комуни селяни створювали добровільно, а колективізація, як відомо, відбувалася примусово. Мабуть, не могло те й те існувати одночасно. Зрештою, й не існувало.

Багато чого в нашій нещасній країні робилося за примусу. Без усвідомлення необхідного, як гласить закон філософії, тому принагідно також хочу повідати сусіднє село Стефанівщина, котрому у свій час пророчували дуже квітучу долю, оскільки тоді стверджували, що тут може бути родовище мінеральної води міргородського прогину і відповідно має бути курорт. Не судилося. Курорт «Псьол» звели у сусідньому селищі - райцентрі Велика Багачка.

Посправжньому свою славу історію село почало в дев'ятнадцятому сторіччі. Ошатна зелень Каракашівщини (давня знава села) привернула увагу небайдужого до природи, замкомного Іллі Стефановича. Власник Полтавського земельного банку, не вагаючись, купує це земліо. І відразу ж береться облаштувати придбану територію.

Завісив з-за кордону саджанці, закладає сад. Через кілька літ дозрілі яблука та груші огортали пахощами село, що аж дух перехоплювало. У саду ростуть і ягоди: суниця, чорниця, лохина. А ще чотири довгих ряди волоського горіха. Та основні свої зусилля Ілля Стефанович спрямував все ж на заповнення своєю мрію - парку. Тут посадили липи, дуби, берези, ялини. Парк «опосясаний» сосновою алеєю завширшки до трьох сот метрів. Довкруги куці шипшини.

Неподалік саду розташувалася «ста-вочкою», який і доніччя так називають Стефанович зробив улоговину (збереглася до сьогодні), по якій вода стікала вниз. Як і зараз, тоді було два ставка. Посеред одного - грєбля. За нею і перед нею росли чотири ряди акацій. Через нижній ставочок пролягав місток, від якого до церкви проклали піщану алею, обсажену наштамками. По обидва її боки стояли лавочки. Стефанівщинці згадують: дочка Стефановича - Олександра Ілліна - була хворобливою, довго не могла втриматися на ногах, тож лавочки зробили спеціально для неї. Дно не було). Але то, напевно, зазксравівся останній примічник надії. Повоєнене ліхольття подело комунарів на пошуки ліпшого життя. «Червона левада» щодалі порожніла і спустошувалася, надбана багатогорно працює розтягувалася по якихось закутках, поки лишилися самі руїни.

Чому ж так? Однозначної відповіді

немає. Тяжкими були тридцять та сорокові роки. Все «грало» на руйніційну квітучою «Червоної левади». Але, на мій погляд, міна уповільненої дії була закладена у відвертому протиріччї того надкладного часу. Комуни селяни створювали добровільно, а колективізація, як відомо, відбувалася примусово. Мабуть, не могло те й те існувати одночасно. Зрештою, й не існувало.

Багато чого в нашій нещасній країні робилося за примусу. Без усвідомлення необхідного, як гласить закон філософії, тому принагідно також хочу повідати сусіднє село Стефанівщина, котрому у свій час пророчували дуже квітучу долю, оскільки тоді стверджували, що тут може бути родовище мінеральної води міргородського прогину і відповідно має бути курорт. Не судилося. Курорт «Псьол» звели у сусідньому селищі - райцентрі Велика Багачка.

Посправжньому свою славу історію село почало в дев'ятнадцятому сторіччі. Ошатна зелень Каракашівщини (давня знава села) привернула увагу небайдужого до природи, замкомного Іллі Стефановича. Власник Полтавського земельного банку, не вагаючись, купує це земліо. І відразу ж береться облаштувати придбану територію.

Завісив з-за кордону саджанці, закладає сад. Через кілька літ дозрілі яблука та груші огортали пахощами село, що аж дух перехоплювало. У саду ростуть і ягоди: суниця, чорниця, лохина. А ще чотири довгих ряди волоського горіха. Та основні свої зусилля Ілля Стефанович спрямував все ж на заповнення своєю мрію - парку. Тут посадили липи, дуби, берези, ялини. Парк «опосясаний» сосновою алеєю завширшки до трьох сот метрів. Довкруги куці шипшини.

Неподалік саду розташувалася «ста-вочкою», який і доніччя так називають Стефанович зробив улоговину (збереглася до сьогодні), по якій вода стікала вниз. Як і зараз, тоді було два ставка. Посеред одного - грєбля. За нею і перед нею росли чотири ряди акацій. Через нижній ставочок пролягав місток, від якого до церкви проклали піщану алею, обсажену наштамками. По обидва її боки стояли лавочки. Стефанівщинці згадують: дочка Стефановича - Олександра Ілліна - була хворобливою, довго не могла втриматися на ногах, тож лавочки зробили спеціально для неї. Дно не було). Але то, напевно, зазксравівся останній примічник надії. Повоєнене ліхольття подело комунарів на пошуки ліпшого життя. «Червона левада» щодалі порожніла і спустошувалася, надбана багатогорно працює розтягувалася по якихось закутках, поки лишилися самі руїни.

Чому ж так? Однозначної відповіді

немає. Тяжкими були тридцять та сорокові роки. Все «грало» на руйніційну квітучою «Червоної левади». Але, на мій погляд, міна уповільненої дії була закладена у відвертому протиріччї того надкладного часу. Комуни селяни створювали добровільно, а колективізація, як відомо, відбувалася примусово. Мабуть, не могло те й те існувати одночасно. Зрештою, й не існувало.

Багато чого в нашій нещасній країні робилося за примусу. Без усвідомлення необхідного, як гласить закон філософії, тому принагідно також хочу повідати сусіднє село Стефанівщина, котрому у свій час пророчували дуже квітучу долю, оскільки тоді стверджували, що тут може бути родовище мінеральної води міргородського прогину і відповідно має бути курорт. Не судилося. Курорт «Псьол» звели у сусідньому селищі - райцентрі Велика Багачка.

Посправжньому свою славу історію село почало в дев'ятнадцятому сторіччі. Ошатна зелень Каракашівщини (давня знава села) привернула увагу небайдужого до природи, замкомного Іллі Стефановича. Власник Полтавського земельного банку, не вагаючись, купує це земліо. І відразу ж береться облаштувати придбану територію.

Завісив з-за кордону саджанці, закладає сад. Через кілька літ дозрілі яблука та груші огортали пахощами село, що аж дух перехоплювало. У саду ростуть і ягоди: суниця, чорниця, лохина. А ще чотири довгих ряди волоського горіха. Та основні свої зусилля Ілля Стефанович спрямував все ж на заповнення своєю мрію - парку. Тут посадили липи, дуби, берези, ялини. Парк «опосясаний» сосновою алеєю завширшки до трьох сот метрів. Довкруги куці шипшини.

Чому ж так? Однозначної відповіді

Дружній череді і вовк не страшний

Григорій ДАВИДЕНКО

Гуртом і батька легше бити

А ще саме у Криничанському районі наприкінці минулого літа фермери з родинами та односельцями вдалися до одного з найбільш радикальних протестів проти масового рейдерства – перекрили автомобільний рух на трасі Дніпро - Кривий Ріг біля села Світлогірське (Ганно-Зачатівка). Бо двадцять місцевих хліборобів дізналися, що надані їм у постійне користування 119 криничанських гектарів та 136 у селі Дружба вже «перемальовані» на фірми-одноденки. І навіть переформлені в суборенду. Тоді гуртовий резонанс акції блокування руху транспорту, підсилений допомогою керівництва та юридичної служби АФПЗ Дніпропетровської області, адвоката Василя Мусика і публікацією «Фермера Придніпров'я», таки спрацював, і та ж «чорний ноторіус» Ганна Павловська хутко скасувала власні незаконні рішення.

Варто згадати і поширити тамтешню добру практику підтримки колеги в судах – коли кам'янські криничанські «рейдери в погонах» несподівано арештували, одразу скошили і миттєво продали урожай з 22 гектарів кукурузи фермера Олега Рісковиця, то на кожне судове засідання з оскарження їхніх дій в Заводському суді Кам'янського приїжджали десять-п'ятнадцять побратимів із очільником Криничанської асоціації Петром Матвієм.

Вони під час перерви в судовому засіданні шоразу запитували представників прокуратури і поліції – а навщо ви тут хутко скошили не вашим потім і горбом вирощене? А чому 100 тонн кукурузи тишком-нишком продали Правобережню товарною біржого м. Кам'янське всього за 40 тисяч гривень? А де конкурс щодо продажу? Хто отримав тиньову частину урожаю кукурузи? Молоді «рейдери в погонах» і очей не підводили, мовчки «пекли раків». Тож суддя Тамара Шарко законірно скасувала незаконний арешт землі і ксовивіщо урожаю. Ці добрі приклади активних

дій та взаємодопомоги фермерів Мєжівського та Криничанського районів для відстоювання гарантованих Конституцією України прав людини і виробника варто у разі необхідності застосовувати одразу. Бо наш динамічний світ іноді здатен підносити такі «споризми», на котрі мало хто і сподівався, як сьогоднішня авантюра з боку парламентської більшості з роздачі української землі. Ось цікаві роздуми після заходу голови Верхньодніпровської районної Асоціації фермерів та приватних землевласників Анатолія Лейка:

- Так склалося, що мені не вдалося побувати на конференції, а наша делегація їздила. Такі зустрічі фермерів вкрай потрібні для обміну думками, напрацювання спільної тактики і стратегії дій, енергетичного наснаження аурую зборів. Рішення конференції обговорили в краї і підтримали. Вже маємо бланки Договорів про співпрацю з обласною Асоціацією, заповнивши, внесли і передплату газети оформимо, відвеземо в Дніпро. За рівнем плати членських внесків фермери Верхньодніпровського району, до сьогоднішнього дня, на четвертому місці в області. Усім нам давно треба зрозуміти просту істину - вистояти у боротьбі з транснаці-

ональними корпораціями, чії представники переважають у сьогоднішній владі, можемо лише гуртом, великою українською родиною. Поодиночки ми будемо, як розрізнені пішаки на шаховій дошці, котрі легко «з'їдаються». Тому закликаю усіх власників землі, малих, середніх і «крутіших» фермерів – брати і сестри, чекати далі нікуди, вступаєте до Асоціації негайно! Коли ж хтось не захоче, і його потім «клаюне півень» - він почне бити до нас, але йому помагати не будемо. У нас в районній організації «афганці» залізний закон єдності, таке ж відчути єдиної родини, єдиних спільних дій для захисту інтересів кожного та усієї спільноти прагну перенести і в Асоціацію краю.

«3 парламентарями треба зустрічатися якомога частіше!»

А ще Анатолій Олексійович дав добру пораду усім головам районних асоціацій: з огляду на те, що народні депутати зі «слуг народу» Січеславщини вкрай мало бачать своїх виборців, а ще менше спілкуються з ними та чують їхні накази, то в разі ймовірної зустрічі з парламентарем будь-де одразу телефонувати колегам із сусідніх районів мажоритарного

окруту та запросити їх до себе. Щоб разом переконали кожного депутата – тепер він має захищати винятково інтереси власних виборців та України, а не танцювати під дуку вождя на виборчому бренді! Можливо, мажоритарним «слугам народу» доцільно утворити якусь окрему фракцію, щоб зосередитися саме на інтересах виборців, а не на неахових урядових законопроектах, які породжують лише законодавчу вакханалію. Тим паче, що лідер «зелених» явно не виконує дадених обіцянок та сьогоднішніх вимог громадян, «зашквари» територію, цілісний народ кримських татар, можна буде здати всіх українців, а їх там не багато, не мало - 500 тисяч... Ми не допускаємо того, що держава може нас продати за воду». З огляду на всі згадані суттєві загрози самому існуванню української нації та держави фермери та усі селяни вдаються до опору недоулітій політиці парламентарської більшості та уряду, посилюють власні лави. Щоб, за Лєсею Українкою, «життям своїм до себе дорівняти». Людина не для того створена, щоб терпіти поразки, сказав Ернест Хемінгуей. Людину можна знищити, але її не можна перемогти. Українцям сьогодні вкрай потрібне єдине - залізна єдність.

Експерти зазначають, що саме після серпневого 2019 р. візиту прем'єра Ізраїлю Нетаньяху у «слуги народу» виникла ідея якнайскорішого запровадження ринку землі. І вже в жовтні «викрутили руки» парламентарям, змусивши ухвалити у першому читанні абсолютно не підготовлений, скандальний

- У мене немає часу думати... Думати... стратегічно.

Експерти зазначають, що саме після серпневого 2019 р. візиту прем'єра Ізраїлю Нетаньяху у «слуги народу» виникла ідея якнайскорішого запровадження ринку землі. І вже в жовтні «викрутили руки» парламентарям, змусивши ухвалити у першому читанні абсолютно не підготовлений, скандальний

Усе найкраще в природі належить усім разом. Петроній Арбітр, давньоримський романист

Як отримати право власності на будинок у селі

У вас є будинок у селі, в якому ви живете, але немає документів, які підтверджують право власності на нього? В такому випадку, не забувайте: один тільки факт проживання в будинку, навіть при наявності прописки, навіть протягом багатьох років, не дає підстав вважати таку будову вашою власністю. Адже неоформлений будинок з точки зору законодавства — це лише будівельні матеріали. Наслідком цього є неможливість вільно розпоряджатись будинком: ви не маєте права його продати, подарувати або навіть як оформити спадщину. Крім цього, без оформлення будинку в селі в даний час неможливо провести і підключити газ і світло, позаяк облази та обленерго не будуть навіть розглядати можливість підключення, якщо немає права власності.

Що ж робити? Як оформити (узаконити) будинок в селі, якщо немає документів?

Для того, щоб оформити будинок без документів в Україні, існує кілька варіантів. Закон поділяє порядок процедури оформлення права власності залежно від того, в якому році був побудований будинок - до 5 серпня 1992 року чи після. Такий поділ пов'язано з нормами законодавства, згідно з якими відбувається оформлення права власності на будинок без документів. Також будемо вважати, що площа будинку не перевищує 300 квадратних метрів. Розглянемо обидва випадки, і почнемо з варіанту, коли будинок побудований до 5 серпня 1992 року.

Варіант № 1: Будинок побудований до 5 серпня 1992 року

Перш за все вам доведеться провести технічну інвентаризацію будинку. Для початку потрібно зайти в сільраду і подати заяву на отримання виписки з погосподарської книги. Після отримання виписки необхідно звернутися в бюро технічної інвентаризації для отримання висновку про технічний стан будинку, саме цей документ є підставою для оформлення права власності на будинок у селі, побудований до 1992 року. Перелік документів, необхідних для отримання висновку, можна знайти на сайтах організацій, що займаються проведенням таких робіт. В основному, це наступні документи:

- Паспорт.
- Ідентифікаційний код.
- Документ, що підтверджує володіння земельною ділянкою.
- Довідка про склад сім'ї.
- Витяг з погосподарської книги.

Після того, як БТІ проведе інвентаризацію, вам необхідно знову звернутися до сільради, на цей раз вже із заявою про надання дозволу на оформлення права власності з видачею свідоцтва про право власності на нерухоме майно. І нарешті, останнім кроком буде реєстрація права власності на будинок в місцевому центрі надання адміністративних послуг.

Варіант № 2: Будинок побудований після 5 серпня 1992 року

Перший крок - проведення технічної інвентаризації будинку. Раніше цим займалася Державна реєстраційна служба України, але в 2016 році вона була ліквідована. В даний час існує безліч приватних БТІ, які за вашим замовленням виготовлять технічний паспорт будинку і всіх прилеглих будівель, які знаходяться на вашій земельній ділянці. Після того, як фахівець виїде на місце і проведе заміри, до моменту отримання технічного паспорта проходить від 10 днів до 1 місяця.

Наступним кроком буде звернення із заявою до Державної архітектурно-будівельної інспекції (ДАБІ). При цьому необхідно самостійно заповнити декларацію про готовність об'єкта до експлуатації, прикласти технічний паспорт та документ, що підтверджує ваше володіння земельною ділянкою. Це може бути державний акт, свідоцтво на право власності, витяг з реєстру нерухомості. Після отримання від ДАБІ зареєстрованої декларації про готовність до експлуатації, подаємо пакет документів в ЦНАП до державного реєстратора. Перелік документів для реєстрації наступний:

- Паспорт.

НА ПРАВАХ РЕКЛАМИ

«Ударний костоправ»

Біль і скутість рухів - прояв вікових змін у суглобах та хребті. Частіше за все це: артрита, артрози, остеохондрози. Ці захворювання дають відчуття старості і в молодому віці, а в пенсійному (артрози, артрита, остеохондрози, "п'яткові шпори" та інші) супроводжують переважно більшість людей.

Лікарі-ортопеди «Інституту Здоров'я» багато років допомагають людям з недугами, які в народі називають «солі в суглобах». В «Інституті Здоров'я» вперше в Україні застосували метод ударно-хвильової терапії (УХТ) для лікування остеохондрозу, артрозу колінного, кульшового, плечового та інших суглобів, а також «п'яткової шпори». Дія УХТ на хребет та уражений суглоб швидко знімає біль. Декілька сеансів і людина стає мобільною та рухливою.

Сьогодні лікарі-ортопеди «Інституту Здоров'я» удосконалили методику лікування больового синдрому і скутості рухів при артрозах лазерною ударно-хвильовою терапією, яка поєднує в собі лікувальну дію ударної хвилі та омолоджуючі властивості лазера.

Лікування цих захворювань іншими методиками надто дороге, особливо хірургічне. Більшості пенсіонерів операції, за різних причин, недоступні.

Тому лікування методикою ударно-хвильової терапії в поєднанні з лазером має ще й велику соціальну значущість, так як, на відміну від дорогих операцій, за вартістю доступне більшості пацієнтам.

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я

Ідентифікаційний код.

Документ, що підтверджує володіння земельною ділянкою.

Копія кадастрового плану земельної ділянки.

Декларація про готовність об'єкта до експлуатації, зареєстрована в ДАБІ.

Технічний паспорт на будинок.

Державний реєстратор реєструє будинок, а ви отримуєте виписку з реєстру прав на нерухоме майно. З цього моменту можете себе привітати - ви стали повноправним власником будинку в селі і можете робити з ним будь-які дії - продавати, дарувати, міняти, закладати, оформляти спадщину.

При цьому врахуйте один важливий нюанс: незалежно від дати спорудження будинку, у вас обов'язково повинні бути документи на земельну ділянку! Тобто, фактично, відправною точкою для подальшого оформлення документів на право власності будинку в селі є документи, що підтверджують право власності на землю. Якщо ж ні документів, ні на землю, ні на будинок немає, то узаконити будинок без документів буде дуже проблематично, адже це практично самозахоплення землі та самовільна забудова. В такому випадку, вам необхідно звернутися за отриманням консультації юристів, які займаються вирішенням подібних питань, так як вирішити цю проблему самостійно, без звернення до професіоналів, у вас напевно не вийде. Знайти фахівця ви зможете, в тому числі і на сайті Протокол, виставивши своє питання на тендер і підбравши того юриста, який зможе недорого і професійно у, запропонувати правовий вихід з цієї ситуації.

Що робити, якщо в селі є будинок, в якому ніхто не живе?

На превеликий жаль, в наш час безгоспні будинки в селі стають буденним явищем. Колишні власники вмирають, спадкоємців немає, ось і виходить, що начебто і будинок є із земельною ділянкою, і нікому не належить, і є безліч молодих сімей, що бажають привести його в порядок і жити в ньому. Місцеві органи самоврядування нібито не проти передати його у володіння, але ніхто толком не знає, яка процедура для того щоб оформити безгоспні будинки в селі.

Згідно з Цивільним кодексом України, безгоспна річ - це річ, у якої немає власника. При цьому якщо власник відомий, але просто невідоме його місцезнаходження, то такий будинок не вважається безгоспним. Занедбаний будинок береться на облік в сільраді за поданням відповідного оголошення у засобах масової інформації. Після цього, через рік, на підставі рішення суду будинок переходить у

власність сільради, яка в подальшому має право передати його тим особам, які найбільше цього потребують. Такі особи після проходження відповідної процедури стають повноцінними власниками колишнього будинку в селі. При цьому місцеві органи самоврядування повинні керуватися постановою Ради Міністрів СРСР від 11 грудня 1984 року N 470 «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень». Поряд з цим, є ще одна норма законодавства - набувальна давність, тобто якщо особа протягом 10 років відкрито і безперервно користується будинком, то така особа має право подати позов до суду про визнання права власності на цей будинок. Процес непростий, але кінцевий результат вартий того. Перш за все, перед поданням позовної заяви, потрібно зібрати і підготувати докази для суду: період володіння будинком, за яких обставин та на підставі чого почалося володіння, відомості про колишніх власників. Також необхідно врахувати, що заявити про термін набувальної давності можна з будь-якого періоду, але при розрахунку терміну безперервного використання будинку суд буде відштовхуватися від 1 січня 2001 року. Термін проживання в будинку до цього періоду враховуватися не буде.

У той же час, існує ще один, третій, напевно найпростіший спосіб - визнати спадщину відумерлою. Орган місцевого самоврядування (сільрада) в порядку статті 1277 Цивільного кодексу України подає до суду позов про визнання спадщини відумерлою. Після відповідного рішення суду та вступу в законну силу, безгоспний будинок стає власністю сільради, яка в свою чергу, розпоряджається цим будинком на свій розсуд, з можливістю передати у володіння тим жителям села, які потребують житла, для проживання і ведення сільського господарства. Тому якщо вам відомо про наявність безгоспного будинку в селі, який підходить за всіма параметрами для проживання вашої сім'ї, сміливо звертайтеся із запитом до органів місцевого самоврядування, підганяйте чиновників, і в результаті нагородою стане оформлення права власності на цей будинок.

Таким чином, якщо ви є власником будинку в селі, не полінуйтеся виділити трохи свого вільного часу, щоб зайнятися паперовою тяганиною, результатом якої стане оформлення права власності на нього, з отриманням всіх передбачених законодавством документів. Як ви переконалися, прочитавши цю статтю, отримати право власності на будинок без документів в селі, насправді не так вже й складно.

П'ять вагомих приводів, щоб посадити березу

Господарю

Багато людей полюбляють берези. Ними захоплюються, їх оспівують, але садити біля будинку побоюються. Чи обґрунтовані ці страхи? Народні прикмети наполегливо вимагають не садити березу біля будинку. Ми хочемо навести кілька причин, навпаки, зробити це і переконати вас у тому, що наші предки даремно віднесли красуню березу до розряду небажаних на ділянці дерев.

Береза «прибере» зайву воду

Береза - вологолюбне дерево. Її велика коренева система поглинає з землі багато рідини. Ця особливість дерева одночасно є і перевагою, і недоліком білостовбурової красуні.

Береза принесе вам велику користь, якщо ваша ділянка:

розташована у низині, і у вас щовесни після танення снігу чи повені територія перетворюється на маленьку Венецію;

заболочена, і під ногами «хлопає» навіть у теплу та суху пору року;

з глинистим ґрунтом.

У всіх цих випадках посадка берези (або декількох беріз) допоможе вирішити проблему. Вологий ґрунт - це саме те, чого потребує дерево. Воно «взьме» з ґрунту зайву вологу, зробивши його більш придатним для вирощування інших рослин.

На ділянках з піщаним ґрунтом або на підвищеному місці, навпаки, не рекомендується саджувати берези. Адже в цьому випадку вони забиратимуть із ґрунту невелику кількість вологи, яка там є, не залишивши нічого іншим рослинам. У подібних випадках необхідно садити культури на деякій - не менше,

ніж 3 метри - відстані від дерева і регулярно поливати зелені насадження, щоб забезпечити їх потрібним об'ємом води.

Береза може бути декоративною

Чи варто говорити про народну любов до цього дерева, оспівану у віршах і піснях? Однак про милу і витончену берізку ще не все відомо. Чи знаєте ви, наприклад, що, окрім звичних для нас видів, берези пухнастої і берези пониклої, є ще безліч її маловідомих видів і садових форм. Вони відрізняються від традиційної берези і формою листя, і зовнішнім виглядом крони, і забарвленням листя, і навіть кольором стовбура.

Так, одна з найпопулярніших «нетрадиційних» форм берези — береза повисла Фастігіата. Це невисоке (8-10 м), з неширокою кроною (2,5-3 м) дерево колоноподібної форми. Його часто можна зустріти на дачних ділянках, оскільки завдяки компактній кроні воно не займає багато місця.

Ще одна садова форма берези повислої - Лациніата. Вона відрізняється від інших незвичайною - глибоко порізаною - формою листя. Щоб милува-

тися різьбленим листям цього дерева, садіть його на передньому плані, тому що на кордоні ділянки його унікальність загубиться.

У берези повислої Пурпурової листя, як випливає з назви, не зеленого, а темно-бордового кольору. Зеленишати воно починає лише тоді, коли дереву не вистачає сонячного світла, тобто ближче до осені.

На ділянці ці дерева можна використовувати по-різному. З беріз можна зробити зелену стіну, яка закритиме ділянку від очей сусідів. Форми з плакучою кроною допоможуть створити відокремлений куточок, де залишиться лише поставити лаву — і вийде альтанка. Деякі дерева стануть домінують рослинної композиції. Загалом, варіантів використання беріз на ділянці чимало.

Береза даватиме вам сік

Ще одна причина, через яку варто посадити на дачній ділянці березу, - це, звичайно ж, березовий сік. Щовесни дерево даватиме вам живильний сік. Найбільші любителі і поціновувачі п'ють березовий сік не лише у свіжому вигляді, але і консервують його на зиму, наприклад, з

часточками лимона, що робить його ще більш корисним.

Під березою зможуть зростати гриби

З чим у вас асоціюється береза? Звичайно ж, з підберезниками. Адже гриби можна збирати не лише у лісі, але і на власній дачній ділянці. Принесіть з лісу молоді гриби, подрібніть їх і закопайте поруч з березою.

До речі, крім підберезників, біля коріння берези можна вирощувати й інші гриби: білі, підосичники, рижики і т. д.

Береза принесе вам користь

І як ще один аргумент, чому на ділянці обов'язково потрібно завести березу, хочеться нагадати про користь, яку може принести вам білостовбура красуня:

посадіть ряд беріз на північній межі ділянки. Ці дерева стануть вітрозахисною смугою, яка захистить ваші посадки. Навіть у теплолюбних рослин за наявності такого захисту більше шансів добре пережити холодні зими;

під час сильних вітрів з берези падає багато дрібних гілочок

(через це багато людей і побоюються садити її). Однак ці гілки можна застосувати на користь самої ділянки. Візьміть зламані пагони разом із листям і використуйте їх для створення теплих грядок. Допоможуть вони і під час укриття троянд. Нахиліть троянди і зверху накрийте гілками. На них укладіть шар листя. Потім — знову гілки, які не дадуть листю розлетітися. У такому укритті троянди будуть чудово почуватися. Та й шашлики, де сухі березові гілки можна використовувати як дрова, теж ніхто не скасовував. Як бачите, навіть, здавалося б, сміття теж можна вдало використати;

береза - це ще й ліки проти багатьох недуг. З березового листя і бруньок роблять настій. Його використовують як сечогінний засіб, для зниження температури тіла, загоєння ран і т. д. Олією з березових бруньок лікують захворювання шкіри;

крім усього перерахованого вище, не можна забувати, що береза, як і будь-яке дерево, візьме на себе пил від дороги, яка прокладена поруч. А ще вона добре ізолює шум та робить повітря більш чистим.

НА ПРАВАХ РЕКЛАМИ

Прості шляхи контролю за гіпертонією

Гіпертонія смертельна. Для половини пацієнтів ліків недостатньо для досягнення нормальних значень. Три зміни способу життя можуть запобігти 50% інсультів і серцевих нападів. Німецький кардіолог розповідає, чим доповнити лікарську терапію, щоб контролювати гіпертонію.

Смертельний ризик гіпертонії недооцінюється: 2,2 мільйона жінок і 1,8 мільйона чоловіків в Європі щорічно вмирають від наслідків високого тиску, особливо від інсульту та інфаркту.

Навіть трохи підвищений тиск пошкоджує судини. Вже на 10-20 мм рт. ст. навантаження на судини пошкоджує їх, згодом викликає смертельні серцево-судинні захворювання. Тільки при найкращому значенні 120/80 мм рт.ст. судини не обтяжені.

«Різниця між кров'яним тиском 160 і 120 величезна і створює величезне навантаження на серце», - підкреслює кардіолог.

Підвищений тиск особливо впливає на судини головного мозку, серця і нирок. Судина може лопнути в мозку (інсульт), серці (серцевий напад), а якщо судини в нирках виходять з ладу, виникає ниркова недостатність.

Фізична активність. Рух у цьому контексті особливо вражає - щоденна 15-хвилинна прогулянка знижує тиск на 5-8 мм рт. ст.

Зниження ваги на 10 кг менше може знизити показники на 5-10 мм рт. ст.

Зміна раціону харчування. Більше овочів, краще два або три види за прийом їжі, але менше хліба, ковбаси і сиру.

ДИКРАСИН - НАДІЙНА ДОПОМОГА ХВОРИМ СУГЛОБАМ!

Уже понад 20 років засіб «ДИКРАСИН» допомагає людям при багатьох захворюваннях, які пов'язані з проблемами опорно-рухового апарату. «ДИКРАСИН» створив болгарин Дмитр Кристев. Засіб повернув до активного життя не тільки автора, а й величезну кількість тих, хто через хвороби був позбавлений радості вільного руху.

«ДИКРАСИН» - водно-кислотний настій для зовнішнього застосування з ідеально підібраними і збалансованими компонентами, в основі яких екологічно чисті болгарські трави, багаті флавоноїдами, дубильними речовинами і ефірними маслами. При втиранні в шкіру засіб знімає ороговілі клітини, відкриваючи забиті пори, сприяє проникненню біологічно активних речовин глибоко в тканини, тим самим знеболює та покращує процес відновлення. А завдяки антиоксидантній дії вітаміну Р і таніну зміцнюються стінки кровоносних судин і капілярів, підвищується їх тонус, внаслідок чого значно покращується кровопостачання шкіри і тканин навколо хворих місць, усуваються запальні процеси, розчиняються солі і виводяться шлаки, накопичені в організмі. В результаті цього зникають причини виникнення самого захворювання, що сприяє покращенню функцій суглобів і хребта.

Безумовно, найкращим доказом ефективності «ДИКРАСИНУ» є велика кількість людей, які повернулися до повноцінного життя!

Виробник: Держсанепідслужби МОЗ України №05.03.02-03 / 53579 від 07.12.2015 р. Виробник ЕТ «Дикрасин-Димитр Кристев-Георгій Кристев», Болгарія. Не є лікарським засобом.

Ніна Тимофіївна, Київська обл., 76 років.

У мене давні проблеми з суглобами, грижі на хребті, був перелом ноги, з яким мучилася більше 8 років. Після травми коліна не залишав у спокої артроз. Тож треба було набратись рішучості й нарешті щось робити, бо вже і ходити майже не могла, м'язи пекли так, що здавалось всередині все горіло. Обрала для себе «ДИКРАСИН» і втирала у всі місця, що турбували. Мені стало значно легше, я відчула покращення майже через тиждень. Біль став менш відчутним, перестало пекти в нозі, зникла напруженість в хребті. Тепер у мене з'явилась справжня надія, за що вам надзвичайно вдячна!

«ДИКРАСИН» застосовується зовнішньо, методом втирання легкими масажними рухами (докладніше - дивіться інформацію із застосування). Курс - 18 днів. На курс необхідно 3 флакони.

Не рекомендовано:

дітям до 15 років; при коксартрозі 3-4 ст.; при алергічних, запальних та інфекційних захворюваннях шкіри; під час вагітності та годування груддю.

«ДИКРАСИН» можна придбати в аптеках або замовити в ДП «Гамай» і отримати консультацію щодо застосування.

0(4595) 6 88 59; 0(93) 098 16 63

0(97) 221 47 66; 0(99) 508 73 75

Заявки приймаються за вказаними телефонами щодня, крім суботи та неділі, з 9:30 до 16:00

www.dicrasin.com.ua

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»

Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.

ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»

Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-968-64-84

e-mail: farmer.gazeta@gmail.com

www.farmer.dp.ua

www.facebook.com/farmer.dp.ua

Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»

69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16

Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.

Зам. № 2083908 Тираж 11958.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.

Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.

Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.

Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове. Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.

Оформлення передплати та доставку газети здійснює

Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».

Передплатний індекс 60092

Електронна версія газети: www.farmer.dp.ua

www.facebook.com/farmer.dp.ua

Вперше в Україні

Grand Semens - міжнародна компанія зі штаб-квартирою в бельгійському місті Аубанж

Посівний матеріал компанії Grand Semens відповідає актуальним вимогам і запитам споживачів, а саме:

- комплексна стійкість до захворювань;
- стійкість до нових агресивних рас;
- вовчка (в тому числі G і рас, які з'явилися після неї та ще не мають усталеної класифікації);
- пристосованість до вирощування за новітніми технологіями;
- стійкість до вилягання в умовах похастішання природних катаклізмів;
- стійкість до ґрунтової та повітряної посухи для зон так званого ризикованого землеробства;
- високий вміст олії;
- генетична стійкість до гербіцидів для технології Clearfield і Express;
- високоолеїнові гібриди, які при дотриманні технології вирощування, дозволяють отримати соняшник з високим вмістом олеїнової кислоти (більше 89 відсотків).

GRAND SEMENS

Офіційний представник в Україні ТОВ «Гранд Сіменс»
+38 050 320 26 24
+38 068 68 41 7 41
Любов
zima2020@ua.FM

Техогляд у 2020 році обов'язково повинні пройти:

Легкові авто, які використовуються для перевезення вантажів або пасажирів, з метою отримання прибутку.

Автобуси та спецтехніка для перевезення небезпечних вантажів.

Вантажівки та причепи.

Всі автомобілі, що працюють у режимі таксі.

Чекаємо на Вас:
Пн - Пт: 9.00 - 18.00
Сб: 9.00 - 13.00

Наша адреса:
 смт Слобожанське,
 вул. Нижньодніпровська, 1
 (в'їзд з боку Донецького шосе)

тел.: **(093) 497-00-97**
 e-mail: **0tk0934970097@gmail.com**

Мітлиця
 Агро-Союз
 Тернопіль

ТЕХОГЛЯД

АЗС Euro Napta

ТРК "КАРАВАН"

ДОНЕЦЬКЕ ШОСЕ

ДОНЕЦЬКЕ ШОСЕ

ДОНЕЦЬКЕ ШОСЕ

Олександр Дмитрук – один із тих українських фермерів, які прагнуть не просто господарювати, а робити це з розумом. У нього завжди є мрія, а це необхідна умова для людського щастя. Щоправда, шлях до омріяної мети не завжди буває простим і легким. Про це йшлося у бесіді з житомирським новатором з нашим кореспондентом.

Кор.: Олександр Миколайовичу! Ви давно вже не новачок у сільському господарстві, за майже 15 років самостійного господарювання досягли добрих результатів. Але буденність фермерського життя не витіснила мрій – Ви постійно виношуєте нові технічні, економічні й соціальні, державницькі проекти. Пропонуємо розповісти читачам про один із них – сівалку власної конструкції.

О.Д.: Коли я починав займатися тваринництвом, про сівалку не думав. Тоді хотілося навчитися грамотно вирощувати свиней, освоїти, так би мовити, повний цикл. Мені таки пощастило: коли свиней уже розвелось багато, а ціни на м'ясо трималися на пристойному рівні, відбулося розпакування колгоспів. Тоді я викупив частину колгоспної території в своєму селі, це трохи землі орендував, загалом назбирав до 100 га.

Тваринництво – прибуткова справа. Проте утримувати тисячу поросят без рослинної бази практично неможливо, а всі корми купувати – дорога свинина буде. Тому почав освоювати вирощування польових культур. Робив це за традиційною на той час технологією, аж поки не збагнув, що вона хибна: для невеликого фермера це шлях у нікуди. Особисто для мене перший сезон виявився провальним: нічого не заробив, а втратив близько 100 тисяч гривень.

Наступної весни сіяти не поспішав, вирішив придивитися, що і як роблять у полі досвідчені фермери. Справжнім відкриттям став семінар у Теплику на Вінниччині, де в органічному господарстві «Дон» побачив сівалку, яка мене захопила. Зробив її власноруч Олександр Пилипович Дон, а ідею йому підказала книга І. Овсінського «Нова система землеробства». Розшукавши цю книжку, я прочитав її на одному диханні й зрозумів: шлях до успіху знайдено!

Спочатку пошукав підходящу сівалку серед пропонуєваних на ринку. Не знайшов. І тоді остаточно вирішив: буду конструювати власну.

Кор.: Назва «Алігатор» – це якась символіка чи про-

Технологія від фермера Дмитрука

сто перше слово за алфавітом? Чи були у сівалки аналоги?

О.Д.: Про назву – іншим разом. А щодо аналогів – коли починав конструювати власну сівалку, під руками була лише невеличка купа металобрухту, найкоштовнішим із котрого був старий колгоспний культиватор. Власне, він і став основним елементом конструкції. Мені закидають інколи, що моя сівалка схожа на деякі відомі аналоги з колгоспного минулого. Наприклад, на СЗС 2,1, котру випускав для України Казахстан, або на «омичку» – СКП 2,1. Вірно помітили – ідея така сама. Однак мій «Алігатор» не має з ними жодного ідентичного вузла! Назву кілька відмінностей. Ось, як бачите, жорстке кріплення лапи до рами – це особливо корисно, коли в полі багато пожнивних решток або ґрунт твердий, воно утримує глибину обробки. Та й сама стійка у мене інакше. Якщо тут поставити пружини, як це в заводських сівалках, вібрація на сівалку зменшиться, але у важких умовах лапа свою роботу виконуватиме неякісно, нагрібатиме на себе пожнивні рештки.

Переді мною стояло завдання – зробити сівалку, просту у виробництві та обслуговуванні, причому якомога дешевше. Звісно, ці поняття відносні, однак я на 80-90% із завданням упорався. Два ряди лап, два котки: один спереду (замість переднього колеса), інший – ззаду за лапами. Їхні функції – подрібнення ґрунту й водночас тримання глибини також. Особливо це стосується заднього котка – він не втрамбує ґрунт, як це роблять котки на інших сівалках. Недопрацьовані ділянки котками услід розправляють і згладжують три ряди гребінки. Яка це сівалка так зможеть? Жодна! Різниця в чому? Класика: коли насіння упала в ложе і коток її притис, ґрунт утрамбував, волога знизу підтягується до насіння, так? Звісно, це добре. Однак, коли насіння проросла, рослина далі сама спроможна шукати вологу кореневою системою, проте в цьому випадку волога й далі продовжує виходити на поверхню. І тоді з'являються тріщини, через які вона випаровується. У моєму ж варіанті – насіння впала у вологий ґрунт на твердий шар, пухкий шар зверху і на цьому зрізі між шарами реально утворюється волога!

Кор.: «Алігатор» заточений винятково під технологію І. Овсінського чи може використовуватися в інших, наприклад, у No-Till?

О.Д.: Це дещо інше, ніж No-Till. Перше – обробка ґрунту тут здійснюється, але не глибше 6 см, здебільшого 4-5 см, без жодного перевертання пласта. Слід турбуватися, аби в ґрунті завжди була волога. Ось зараз настане весна, піде тепло: як тільки верхній шар починає пересихати, слід закривати вологу. Я проходжу своєю сівалкою полем як культиватором і закриваю вологу – лапами обрізаю капіляри, роблю таку собі «шубу» – два шари ґрунту: верхній розпушений на 4-5 см, нижній – твердий. І я спокійний. Між шарами конденсується волога, провокуються сходи бур'янів, земля краще прогрівається, швидше ніж за No-Till. Навіть якщо я й затримаюся з сівбою, критичного впливу, як за класичної чи No-Till технології, не буде. У цьому я вже переконувався на практиці. Якоюсь у мене основна сівба була 1-5 травня,

а оскільки один із жителів села надав мені пізно земельну ділянку (11 га) і я ще змушений був розкорчовувати й вирівнювати її, то сів на ній 23 травня, через 20 днів. Однак урожай абсолютно не відрізнявся.

Головна перевага: ALLIGATOR за один прохід здійснює кілька операцій: вирівнює поверхню поля, культивує, боронує (чим закриває вологу і бореться із нитковидними бур'янами), вносить добрива та власне здійснює сівбу. До речі, сівалка не розкриє себе на 100%, якщо працюватиме на нерівному полі. Однак якщо працювати весь час лише цією сівалкою, поле завжди буде рівним.

Від Овсінського я запозичив і спосіб сівби. За його спостереженнями, рослини на краю поля завжди краще розвиваються, адже там немає конкуренції. То чому кожен ряд не зробити краєм поля? Він зміщував сошники так, щоб сіяти смугами: 20 см засіяна площа, 20 см – не засіяна. За класичною схемою, зернини лягають у рядок через 2 см і міжряддя 15 см, конкуренції не уникнути. Я сію смугу на 15 см, на 15 см роблю й міжряддя. Це трохи не за Овсінським, однак бачу, що це працює. Так само сіятиму й кукурудзу – заглушу сошники через раз, рядок виїде на 60 см і на 60 см міжряддя. Комбайни нині збирають без проблем у будь-якому напрямку, хоч уперек.

Кор.: Технологія Овсінського була презентована в Україні ще 1898 р. Чому через 120 років таким ентузіастам, як Ви, доводиться переконувати владу в її доцільності для України? А тепер пропалують No-Till як панацею.

О.Д.: Відповідь проста – як тоді, так і нині ніхто із влади не хоче бачити селян фінансово сильними. А значить – вільними по духу. Ідеї Овсінського піддалися нищівній критиці з боку науковців, і технологія поспішно емігрувала до двох Америк, а вже через століття повернулася до нас під іншим іменем. Однак ми не помітили одну деталь – там її підлаштували під свої кліматичні умови та ґрунти, де головний фактор успіху – рослинні рештки – лежать на поверхні довше, ніж у нас. Українські прибічники прямої сівби збачують користь від того, що не орють, не дискують, збільшують у ґрунті кількість мікроорганізмів. Однак відсутність рослинного покриву, особливо в літні спекотливі місяці, все одно призводить до втрати дорожньої вологи, тож тріщини в їх полях – не дивина. Навесні ґрунт ще вкритий рештками і довше прогрівається, а відтак сівба відтермінується, що негативно впливає, особливо на рослини довгого дня. А ще гірше – сіяти в холодний ґрунт. Це явні мінуси цього способу. І незрозумілий мені принцип: за жодних умов не розпушувати ґрунт, мовляв, шкодить біоті, ґрунтотворчим процесам тощо. Як вилити велику кількість гербіцидів у цей ґрунт і сипати міндобрива – це не шкода біоті, а розпушуєш – то вже шкода...

Прощу зрозуміти: технологія Овсінського – це наш No-Till. Вона проста? Так, треба лише один агрегат для обробки ґрунту – сівалка ALLIGATOR або її подібна. Борона «мотика» вже як опція. Чи вона надійна? Найнадійніша за інші. Часто ті, хто орють, стверджують, що земля без оранки перетворюється в кам'яну глибу

і No-Till чи щось схоже веде до деградації. Цікаво, а чи бачили вони посадки навколо своїх полів, там, де ніколи не оралися? Як там буває рослинність! Перевертаючи шари ґрунту, люди весь час самі собі створюють проблеми. Це найбільш посухостійка з усіх представлених в Україні технологій обробки ґрунту. Ефективна? Так. З кожного гектара, особливо в посушливі роки, порівняно із класикою чи No-Till вона дає більший дохід. Рахувати просто. Один прохід трактора з сівалкою – 6-7 л/га дизпалива. Я двічі проходжу – 14 л/га, хоча слід тричі – тоді 21 л/га. Далі – 120 кг/га насіння, рахуємо сої, по 12 грн/га – 1,5 тис. грн/га. І комбайнування. Загалом, менше 4 тис. грн/га витрат. Я зібрав уже очищеної 2,8 т/га сої, після продажу мав близько 21 тис. грн/га, відняв витрати – близько 4 тис. грн. Ось вам і дохід!

Кор.: Збиралися ми з Вами поговорити про сівалку «АЛІГАТОР», а бесіда вишла знову про Овсінського. **О.Д.:** Це абсолютно правильно, бо не в сівалці головна фішка, а в технології мого вчителя. Не буде «Алігатора» – будуть нові сівалки, але тільки в поєднанні з технологією Овсінського вони здатні знизити малим і середнім сільгоспвиробникам планку входження в аграрний бізнес. Ця технологія працюватиме завжди і всюди. І в мене мета – навчити людей виготовляти сівалку для себе самотужки. Тобто я не готую платформу під свій бізнес, під свої продажі. Вже створив навчальний відеоролик. Хто вміє тримати в руках зварювальний агрегат і болгарку (а це кожен фермер уміє), зробити зможе запит. Прийде час, коли класична технологія, як занадто затратна, залишиться в минулому.

Спілкувався Володимир ЯРОШЕНКО.